

Sinds de aangekondigde bezuinigingen in 2012 en de daaropvolgende reorganisatie binnen de bibliotheek hebben beide gemeenten in partnerschap de bibliotheek bijgestaan om de organisatie te herstructureren, zowel inhoudelijk, financieel als bedrijfsvoering technisch. De gemeenten Peel en Maas en Beesel hebben hierin gezamenlijk opgetrokken, beide vanuit een sterke inhoudelijke verbondenheid. Beide gemeenten hebben op verschillende punten in het proces in gezamenlijkheid de opdrachten geformuleerd, de kaders gesteld en de eventuele acties verdeeld. Gezamenlijk hebben beide gemeenten geconstateerd vanaf juni 2016 de bibliotheek nog nadrukkelijker bij te staan de kaderstelling en het proces om te komen tot een strategisch beleidsplan 2017-2020.

De gemeenteraden van beide gemeenten zijn middels verschillende Raadsinformatiebrieven (RIB's) en een aantal gezamenlijke raadsbijeenkomsten tijdens het proces geïnformeerd.

In de verschillende bestuurlijke overleggen in de afgelopen 2 jaar, maar met name tijdens de twee bijeenkomsten met de bibliotheek (21 juni en 2 augustus) hebben beide gemeenten eenduidig hun feedback op het functioneren van de bibliotheek geuit. In deze bijeenkomsten zijn de verwachtingen ten aanzien van het strategisch beleidsplan 2017-2020 geuit. De ingehuurd procesbegeleider heeft hiervoor tevens een advies uitgebracht. Samengevat zijn deze:

- De bibliotheek brengt, mede op basis van het rapport 'iedereen doet mee' van Velzen, focus aan in haar dienstverlening en binnen de 5 kerntaken;
- Hierin wordt de input uit de verschillende rapporten meegenomen: conclusies en aanbevelingen uit van Velzen, het rapport Cohen, de kaders vanuit de gemeenten. Ook wordt de input uit verschillende sessies met gemeenten en partners meegenomen;
- De bibliotheek stelt een strategische visie op waarin keuzes en prioriteiten worden voorgelegd;
- Vanuit een sterkte-zwakte analyse worden veranderings- of verbeterpunten geformuleerd voor de organisatie geformuleerd. Dit is tevens de terugblik op de afgelopen beleidsperiode;
- Een positiebepaling op basis van het model van het Instituut Nederlandse Kwaliteit (INK) in relatie tot samenwerkingspartners op diverse terreinen;
- De bibliotheek stelt een nieuwe begrotingssystematiek op. Hierin wordt gewerkt aan een productenbegroting, waarin een gezamenlijke basis voor beide gemeenten wordt vastgesteld. Daarnaast wordt, in het kader van projectmatig werken en cultureel ondernemerschap, plusproducten geformuleerd. Dit is het zgn. verdienmodel (zie ook van Velzen);
- In het strategisch beleidsplan vindt een concrete vertaling naar hoofdactiviteiten plaats, met daarin de relatie naar bedrijfsvoering, financiën en samenwerkingspartners;
- Voor 2017 stelt de bibliotheek een bedrijfsplan op waarin een concretere doorvertaling plaatsvindt;
- Beide gemeenten willen een kwalitatief en toekomstbestendige bibliotheek.

Beide gemeenten hebben zich tot doel gesteld een toekomstbestendige bibliotheek functie in haar gemeente te willen. Beide gemeenten zien een aantal mooie kansen en verantwoordelijkheden voor de bibliotheek weggelegd en zoeken naar de partner om dit samen vorm te geven. In hun gezamenlijke visie hebben de gemeenten Peel en Maas en Beesel geconcludeerd dat inhoudelijk voor 95% overeenstemming is over de koers en toekomst van de bibliotheek. Beide gemeenten hebben zich dan op vele momenten gecommitteerd aan een gezamenlijke opgave en opdracht aan de bibliotheek.

Chronologisch overzicht

Sinds 2012 kunnen we daarin de volgende hoofdzaken in het proces tot en met de dag van vandaag onderscheiden:

- Eind 2012: De Provincie Limburg kondigt aan om (voor alle bibliotheken) aan de loonkostensubsidie ad €210.000,- geleidelijk af te bouwen en per 1 januari 2016 stop te zetten.
- Begin 2014: Per 1 januari 2014 is door de gemeente Beesel een tot 2016 olopende bezuiniging aan de bibliotheek Maas en Peel opgelegd (tot €40.000,- in 2015).
- 16 Mei 2014: De bibliotheek Maas en Peel verzoekt de colleges van Beesel en van Peel en Maas om in te stemmen met het reorganisatieplan. Hieraan gekoppeld is de vraag of beide gemeenten dit plan wensen te financieren omdat de bibliotheek niet over de benodigde middelen beschikt. Beide colleges nemen géén

- standpunt in met betrekking tot het reorganisatieplan omdat dit een verantwoordelijkheid is van het bibliotheekbestuur en niet van de gemeenten. Ook het verzoek om bij te dragen in de frictiekosten wordt afgewezen.
- 4 Juni 2014: De betrokken portefeuillehouders spreken tijdens een bestuurlijk overleg tussen beide gemeenten de intentie uit om samen op te trekken in dit dossier.
  - 2 Juli 2014: Bestuurlijk overleg tussen de gemeenten en bestuur en directie van de bibliotheek over de (financiële) situatie en het toekomstperspectief van de bibliotheek Maas en Peel. In dit overleg zijn standpunten over en weer verhelderd en is afgesproken dat gezamenlijk wordt opgetrokken richting de provincie Limburg in verband met de provinciale bezuiniging.
  - 8 Juli 2014: Door de gemeenteraad van Peel en Maas wordt een motie aangenomen inzake het bibliotheekwerk. In deze motie verzoekt de raad het college om:
    1. Maximale druk uit te oefenen, wellicht samen met de regiogemeenten, op de provincie om de bezuiniging ongedaan te maken, dan wel te verzachten.
    2. Samen met de bibliotheken te onderzoeken welke middelen en mogelijkheden er gevonden kunnen worden op bovengenoemde terreinen om zelf meer middelen te genereren en voor dit onderzoek de nodige middelen in de begroting vrij te maken;
    3. Aan de raad medio januari 2015 te rapporteren wat de uitkomst is van dit onderzoek en wat het overleg met de provincie heeft opgeleverd.
  - Juli-oktober 2014: Vervolgoverleg (bestuurlijk en ambtelijk) tussen de gemeenten onderling en met het bestuur / de directie van de bibliotheek over (a) de gewenste vervolgstappen (o.a. formuleren onderzoeksopdracht en aanzoeken onderzoeksbureau) en (b) de insteek die wordt gekozen en manier waarop daadwerkelijk kan worden gekomen tot een overleg met de provincie over een mogelijke verzachting van de bezuiniging en/of van de gevolgen daarvan..
  - Eind oktober 2014: Opdrachtverstrekking inzake het instellen van een extern onderzoek.
  - 4 November 2014: Bestuurlijk overleg met de provincie Limburg.
  - 1 December 2014: Startbijeenkomst extern onderzoek (eerste oriëntatie met de onderzoekers).
  - 10 December 2014: Bestuurlijk Overleg (wethoudersoverleg) Cultuur Noord-Limburg met deelname gedeputeerde Ger Koopmans. Naar aanleiding van een opmerking van wethouder van Kessel over de barrières die al sinds een ver verleden door regionale bibliotheekinstellingen (en soms ook door gemeenten) worden opgeworpen bij het realiseren van samenwerking tussen bibliotheken zegt de gedeputeerde toe dat de provincie zo'n samenwerking actief wil gaan ondersteunen en stimuleren.
Het aan de orde stellen van dit onderwerp heeft onder meer tot gevolg dat op 28 april 2015 een overleg gaat plaatsvinden van portefeuillehouders van de gemeenten Venlo, Peel en Maas en Beesel. Ook mevr. Marion Mertens, directeur van de bibliotheek Venlo, zal hieraan deelnemen.
  - 12 Januari 2015: Presentatie van de eerste (voorlopige) onderzoeksresultaten; bespreking met de beide gemeenten en het bibliotheekbestuur.
  - 3 en 20 februari: Vervolggesprekken gemeenten en bibliotheekbestuur over de actuele stand van zaken (o.a. problematiek ontslagvergoedingen en opschorten bevoorschotting provincie; gevolgen voor aanschaf inventaris bibliotheek Baarlo – zie de notitie 1894/2015/617489).
  - 25 Februari 2015: Ontvangst van het door Hans van Velzen opgestelde onderzoeksrapport ('Iedereen Doet Mee') inzake de toekomstbestendigheid van de bibliotheek.
  - 26 Februari 2015: Ontvangst concept-verweerschrift bibliotheekbestuur inzake de claim ontslagvergoeding Van de Berg.
  - 16 Maart 2015: Overleg gemeenten-bibliotheek over de actuele stand van zaken en eerste bespreking van het onderzoeksrapport Van Velzen.
  - 26 Maart 2015: Brief college aan bibliotheekbestuur inzake inzetten Bestemmingsreserve inventaris Baarlo.
  - 30 Maart 2015: Bespreking onderzoeksrapport Van Velzen.

- 28 mei 2015: Bijeenkomst met de raad waarin het rapport van Velzen wordt toegelicht, de bibliotheek en de gemeente presentaties houden.
- Zomer 2015: Bevestiging van de Provincie dat zij niet bijdragen in de ontslagvergoeding ten gevolge van de reorganisatie.
- 11 september 2015 Bijeenkomst bestuurlijk-ambtelijk gemeenten Beesel en Peel en Maas over te nemen stappen inzake bibliotheek.
- 21 september 2015: Vanuit de gemeenten Beesel en Peel en Maas wordt een brief gestuurd naar het bestuur/directie van stichting Openbare bibliotheek met daarin verzoek concrete acties te ondernemen ten behoeve van 2016 (begroting) en ten behoeve van de periode 2017 tot en met 2020:
  - Een concreet uitvoeringsplan voor het jaar 2016 obv het reorganisatieplan 2014 waarin de bibliotheek aangeeft op welke wijze u invulling geeft aan de aanbevelingen van het rapport van Velzen.
  - Een actuele begroting voor de jaren 2016 en 2017 waarin de gevolgen van de reorganisatie zijn opgenomen.
- 16 oktober 2015: Ambtelijk overleg gemeente Beesel en Gemeente Peel en Maas en bibliotheekorganisatie, waarin afgesproken wordt de bibliotheek z.s.m. het volgende levert:
  - Beleids- en uitvoeringsplan en begroting 2016.
  - Beleidsplan en begroting 2017 tot en met 2020.
  - Een plan om in te dienen voor externe financiering t.b.v. de aanpak laaggeletterdheid.
  - Een brief waarin de gemeenten formeel in kennis worden gesteld over de aanstaande fusie.
- 6 november 2015: Bestuurlijk overleg gemeente Beesel en gemeente Peel en Maas met bibliotheek Maas en Peel. De volgende afspraken worden daar gemaakt:
  - De insteek is dat de jaren 2014/2015 worden afgehandeld via de jaarrekeningen 2014/2015. Deze dient de bibliotheek z.s.m. in.
  - Dat het jaar 2016 wordt gezien als overgangsjaar. Hiervoor levert de bibliotheek een jaarwerkplan aan.
  - Voor de jaren 2017-2020 zal er een vernieuwde beleidsplan en begroting worden opgesteld. Daarbij wordt een duidelijk onderscheid verwacht in incidentele en structurele kosten. M.a.w. wat heeft de bezuiniging gekost / opgeleverd.
  - Procesafspraken gemaakt, waarin de gemeenten de bibliotheek faciliteren om input op te halen bij beleidsmakers en partners voor het meerjarig beleidsplan 2017-2020.
- 21 december RIB Met daarin de processstappen om te komen tot een meerjaren beleidsplan bibliotheek. Het doel is om juli 2016 een integraal raadsvoorstel te kunnen opstellen. Tot die tijd een proces om te komen tot het meerjaren beleidsplan, waarvoor verschillende inputsessies worden georganiseerd.
- December 2015: Verzoek bibliotheek tot ondersteuning van de gemeente gericht op orde brengen bedrijfsvoering.
- Januari-mei 2016: Verschillende bijeenkomst voor het beleidsplan bibliotheek, georganiseerd door de gemeenten: 2 bijeenkomsten bibliotheek – beleidsmakers gemeenten (Beesel en P/M). Maart 2016: Primair onderwijs en bibliotheek in Beesel. Mei 2016: Bibliotheek – gemeente P/M en Vorkmeer.
- 14 maart 2016: Raadsinformatiebrief stand van zaken (mede in relatie tot de jaarstukken 2014-2015 en begroting 2016).
- 4 april 2016: Officiële indiening van de jaarstukken 2014-2015, begroting 2016 en meerjarig werkplan.
- 29 april 2016: Officiële indiening van de begroting 2016-2017 en brief met Reorganisatiegevolgen.

- 9 mei 2016: Bestuurlijk overleg met het bestuur bibliotheek inzake begroting en werkplan 2016 plus concept meerjaren kader. Eenduidig signaal beide gemeenten dat voorliggende begroting 2016 niet kan. Verder kritiek dat voorliggend meerjaren plan “meer van hetzelfde is zonder duidelijke focus en richting conform rapport van Velzen”. Afspraken over vervolg: gemeenten bereiden gezamenlijke raadsbijeenkomst juni voor. Leggen presentatie voor aan bibliotheek.
- 1 juni 2016: Gezamenlijk raadsbijeenkomst waarin de raad wordt bijgepraat over de resultaten van de reorganisatie, de financiële stand van zaken en het proces om te komen tot een strategisch beleidsplan en uitvoeringsplannen. Ook wordt het verschil van inzicht benoemd over de begroting 2016 en de financiële stand van zaken bij de bibliotheek. Afgesproken wordt dat in de tweede helft van 2016 de raad opnieuw wordt meegenomen in het verhaal. Aangekondigd wordt de heidag van 21 juni en de intentie om externe ondersteuning te vragen in dit proces.
- 14 juni 2016: Eerste bijeenkomst inzake taal in Beesel samen met onderwijs, welzijnswerk, vrijwilligers, stichting lezen en schrijven en bibliotheek vanuit de gemeente Beesel.
- 21 juni 2016: Eerste sessie gemeenten en bibliotheek over gestagneerd proces en over partnerschap (incidenten aanlevering jaarstukken en oppe brik). Lia van Opheusden wordt door iedereen geaccepteerd als procesbegeleider strategisch beleidsproces (inclusief op orde brengen partnerschap en positiebepaling bibliotheek)
- 2 augustus 2016: Tweede bijeenkomst bibliotheek. Partnerschap besproken en planning beleidsproces.
- Aug. – Nov. 2016: Strategisch beleidsproces, inclusief sterkte zwakte analyse, positiebepaling (met medewerkers en partners).
- 6 oktober 2016: Gemeenten Peel en Maas en Beesel bespreken bestuurlijk gemeenschappelijke visie en kaders voor het bibliotheekwerk.
- 21 Oktober 2016: Conform afgesproken proces leveren gemeenten een gezamenlijke visie aan, bovenop de reeds besproken beleidsuitgangspunten en vastgestelde kaders.
- 31 oktober / 3 november 2016: tijdens de algemene beschouwingen wordt een ‘winst waarschuwing’ afgegeven ten aanzien van de bibliotheek en daarmee de mogelijkheid aangekondigd dat financiële bijdrage nodig kan zijn.
- November 2016: Procesbegeleider levert aanbevelingen / bouwstenen voor de organisatie bibliotheek Maas en Peel aan.
- 22 november 2016: Oorspronkelijke aanlevering beleidsplan door bibliotheek. Bibliotheek geeft aan dit niet te kunnen halen. Gemeenten geven bibliotheek een week (30 november) de tijd om strategisch beleidsplan op te leveren.
- 1 december 2016: Bibliotheek levert strategisch beleidsplan plus begroting aan.
- December 2016: Inhoudelijke beoordeling strategisch beleidskader door gemeenten.
- Januari 2017: Financiële beoordeling strategisch beleidskader door gemeenten.
- 26 januari 2017: Bestuurlijk overleg Bibliotheek en gemeenten over de bevindingen.
- 2 februari 2017: Gezamenlijke raadsworkbijeenkomst waarin de beide gemeenteraden worden geïnformeerd.